

Lausunto perusopetuksen toimenpideohjelman luonnoksesta

lausunnon antaja: **Vantaan opettajien ammattiyhdistys**

lausunnon päivämäärä ja tarvittaessa päätöspäivä: 6.10.2011

Lausunto

1) Koulukohtainen resurssien jako, kohdat 2.1-2.3

- Erityisen huonoa: näin laaja kehittämishanke ilman lisäresursseja
- Kymppiluokat tulee säilyttää. - Etappi-luokkien riittävyys?
- Pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta on korostettava koulukohtaisessa erityisen tuen järjestämisessä, erityisesti luokamuotoisessa erityisopetuksessa.
- Kehittämiseen ei tule siirtää opetustyöhön ja sen suunnitteluun tarkoitettua aikaa. (YT- aika)
- Verkko-opiskelu ei saa korvata lähiopetusta edes lahjakkaimpien opetuksessa.
- Verkko-opetus vaatii lähiopetusta enemmän resursseja -> ei voi olla säästökeino.
- Opettajien koulutus – mistä riittävät resurssit? (erityistä tukea tarvitsevat sekä S2 –oppilaat, verkko-opetus)
- Eri tuen tasojen ei tule viedä resursseja toisiltaan. - On kouluja, joissa kysymys riittävästä tiloista rajoittaa esim. ryhmien muodostamista ja joustavien opetusjärjestelyjen toteuttamista.

2) Johtaminen, alueiden määrä ja prosessit, kohdat 2.4.-2.6

- Ala- ja yläkoulun välisen nivelkohdan prosessikaavio on laadittava ja niveltämiseen varattava riittävästi aikaa.
- Onko rehtoreilla esitetyssä toimintamallissa enää riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia osallistua koulun toimintaan ja pedagogiseen kehittämiseen? - Rehtoreiden toimintaedellytyksiä koulun pedagogisena johtajana on tuettava.
- Rehtorikokousten avoin ja erityisen vaativaa työtä tukeva luonne on säilytettävä. Aluepäällikö ei saa jatkossakaan etäännyä koulujen arjesta.
- PKS-alueella tulee jatkossa pyrkiä toteuttamaan oppilaan tuki yhtenäisellä tavalla.

3) Oppilaiden hyvinvointi, kohta 2.7

- Ennen erityistä tukea tarvitsevan oppilaan integrointia osaksi yleisopetuksen ryhmää on suoritettava perusopetuslaissa edellytetty kokonaisvaltainen tilanteen arviointi, sekä integroitavan, että vastaanottavan ryhmän tilanne huomioiden. Erityisesti tunne-elämän vaikeuksien ja keskittymishäiriöiden tapauksissa arvioinnin on oltava realistista.
- Erityisopetuksen luokka on perustettava koululle aina oppilaiden tilanteen niin vaatiessa.
- Koska palkitus ei tuo tukea kaikille tunneilla, tarvitaan lisäksi esim. riittävästi koulunkäyntiavustajia.
- Lähikouluperiaatteen joustamaton soveltaminen sotii oppilaan etua vastaan. On sallittava lähellä sijaitsevien koulujen yhteistyö. Esimerkiksi pienet koulut välttävät näin 1-6 luokkien erityisyhdyksluokan. - Pitää varmistaa, että jokainen oppilas saa tasonsa mukaista opetusta. Myös lahjakkaat ja suureen enemmistöön kuuluvat oppilaat tarvitsevat ja hyötyvät opettajan kanssa työskentelystä riittävän rauhallisessa oppimisympäristössä.
- Tarvittava pedagoginen tuki tulee järjestää kaikille niille oppitunneille, joissa se on oppilaalle tarpeen.

4) Henkilöstö ja opettajuuden muutos, kohta 2.8

- Erityisesti muutoksen alkuvaiheessa tulee panostaa opettajien työhyvinvointia ylläpitävään ja kehittävään toimintaan läheisessä yhteistyössä työsuojeluvaltuutettujen kanssa.
- Myös erityisluokanopettajan tehtäväkuva tulee laatia.

- YT-ajan käytöstä sopiminen OAJ:n kanssa. Ei kata kaikkea työtä! Esityksen määritelmä YT-ajan käytöstä ei ole voimassaolevien sopimusten mukainen.
- Lisääntyvä oppilashuollolisten palaverien määrä tulee erikseen korvata opettajan palkkauksessa.
- Esityksen toteutuessa lisäkoulutuksen tarve on erittäin suuri. - Esitys tuo huomattavia haasteita työturvallisuudelle esim. teknisessä työssä ja liikunnassa.
- Asialla on liitännäisvaikutuksia rehtorien palkkaukseen, joidenkin opettajien eläkeikään ja koulukohtaiseen suunnittelurahaan.
- Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrä luokassa TVA-perusteena helpottaisi vastaisuudessa opettajien rekrytointia.
- Laaja-alaisten opettajien rekrytoinnissa on huomioitava tehtäväkuvan vaativuuden tosiasiallinen läheneminen lähes erityisluokanopettajan tehtäväkuvan vaativuutta vastaavaksi.

5) Mitä hyvää luonnoksen toimenpide-ehdotuksissa on?

- Arvioidun tarpeen mukaan kohdennettava 25 % resurssi on mielestämme hyvä asia. Onko järkevää, että alueiden välisiä eroja ei huomioida ehdotuksessa?
- Parhaimmillaan resurssien keskittäminen lähikouluille mahdollistaa nykyistä tehokkaamman tuen ongelmien ilmaantuessa. - Yhdessä tekemisen periaatteen yleistyminen voi lisätä opettajien jaksamista, jos huomioidaan periaatteen muodostumisen vaatima lisäaika.

6) Muita esityksiä ja yksittäisten henkilöitten kommentteja

Vantaan opettajien ammattiyhdistys haluaa tukea perusopetuksen kehittämistä.

Toimenpideohjelman toteuttaminen esitettyssä muodossa vaikuttaisi kuitenkin rajusti eri opettajaryhmien ja rehtoreiden työnkuvaan.

Luokanopettajien osalta muutos edellyttää nykyistä huomattavasti laajempaa yhteistyötä kodin ja muiden opettajien kanssa, mikä sinänsä on hyvä asia, mutta vaatii aikaresurssia toteutuakseen tyydyttävällä tavalla. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden hyvinvointi edellyttää tavallista tiiviimpää yhteistyötä opettajan ja huoltajien sekä muiden sidosryhmien välillä.

Jotta esitetyt ryhmittelyt ja esim. samanaikaisopetus toteutuisivat muulta kuin ovenkahvasuunnittelupohjalta, on opetussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitteluun varattava etukäteen opettajille yhteistä aikaa. Yhdessä tekemisen kulttuurin luominen vaatii aikaa. YT-ajan riittävyys ja tarkoitus eivät ole tähän tarkoitukseen sopivia. Yleisopetuksen opettajat tarvitsevat ehdottomasti riittävästi lisä- ja täydennyskoulutusta kyetäkseen vastaamaan tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tuen tarpeisiin uudistuvassa toimintaympäristössä.

Muutos- ja arviointiseurannasta tulee huolehtia ja tarpeen niin vaatiessa tulee muutoksen suuntaa muuttaa.

Vantaan opettajien ammattiyhdistys katsoo, että käytettävissä oleva aika lausunnossamme esitettyjen muutosten ja korjaustoimenpiteiden toteuttamiselle on nykyisellään riittämätön. Kysymme, onko nyt kaavailtu asiasta päättäminen liian nopeasti ja turvaako se lausuntojen huomioimisen? Myös opetuslautakunnalle tulee varata tilaisuus tarkoin harkitulle ja vastuulliselle päätöksenteolle.

Vantaan opettajien ammattiyhdistyksen puolesta

Sami Markkanen
Puheenjohtaja

Lausunto toimitetaan sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo.sivistystoimi@vantaa.fi 7.10.2011 mennessä.

